

Maria FILIPIAK

„STARAJCIE SIĘ «WIDZIEĆ»”
Papież Jan Paweł II, Benedykt XVI i Franciszek
O teologicznych, antropologicznych
i etycznych aspektach patrzenia i widzenia
Bibliografia wypowiedzi z lat 1978-2022

Wykaz skrótów

IGP – *Insegnamenti di Giovanni Paolo II* [Città del Vaticano]

I (1978) ss. 477	XIV (1991) t. 1, ss. 1983
II (1979) [t. 1], ss. 1729	XIV (1991) t. 2, ss. 1619
II (1979) t. 2, ss. 157	XV (1992) t. 1, ss. 2147
III (1980) t. 1, ss. 1983	XV (1992) t. 2, ss. 1119
III (1980) t. 2, ss. 1869	XVI (1993) t. 1, ss. 1855
IV (1981) t. 1, ss. 1292	XVI (1993) t. 2, ss. 1725
IV (1981) t. 2, ss. 1313	XVII (1994) t. 1, ss. 1367
V (1982) t. 1, ss. 1376	XVII (1994) t. 2, ss. 1281
V (1982) t. 2, ss. 2497	XVIII (1995) t. 1, ss. 2054
V (1982) t. 3, ss. 1751	XVIII (1995) t. 2, ss. 1589
VI (1983) t. 1, ss. 1730	XIX (1996) t. 1, ss. 1798
VI (1983) t. 2, ss. 1496	XIX (1996) t. 2, ss. 1206
VII (1984) t. 1, ss. 2016	XX (1997) t. 1, ss. 1799
VII (1984) t. 2, ss. 1708	XX (1997) t. 2, ss. 1230
VIII (1985) t. 1, ss. 2081	XXI (1998) t. 1, ss. 1669
VIII (1985) t. 2, ss. 1683	XXI (1998) t. 2, ss. 1483
IX (1986) t. 1, ss. 2204	XXII (1999) t. 1, ss. 1660
IX (1986) t. 2, ss. 2242	XXII (1999) t. 2, ss. 1396
X (1987) t. 1, ss. 1482	XXIII (2000) t. 1, ss. 1415
X (1987) t. 2, ss. 2582	XXIII (2000) t. 2, ss. 1463
X (1987) t. 3, ss. 1812	XXIV (2001) t. 1, ss. 1607
XI (1988) t. 1, ss. 1073	XXIV (2001) t. 2, ss. 1376
XI (1988) t. 2, ss. 2625	XXV (2002) t. 2, ss. 1130
XI (1988) t. 3, ss. 1405	XXV (2002) t. 1, ss. 1290
XI (1988) t. 4, ss. 2317	XXVI (2003) t. 1, ss. 1298
XII (1989) t. 1, ss. 1945	XXVI (2003) t. 2, ss. 1205
XII (1989) t. 2, ss. 1783	XXVII (2004) t. 1, ss. 1063
XIII (1990) t. 1, ss. 1885	XXVII (2004) t. 2, ss. 933
XIII (1990) t. 2, ss. 1888	XXVIII (2005), ss. 333

IB – *Insegnamenti di Benedetto XVI* [Città del Vaticano]

I(2005) ss. 1326	V(2009) t. 1, ss. 1439
II(2006) t. 1, ss. 1008	V(2009) t. 2, ss. 980
II(2006) t. 2, ss. 1065	VI(2010) t. 1, ss. 1166
III(2007) t. 1, ss. 1405	VI(2010) t. 2, ss. 1390
III(2007) t. 2, ss. 1065	VII(2011) t. 1, ss. 1072
IV(2008) t. 1, ss. 1280	VIII(2012) t. 1, ss. 960
IV(2008) t. 2, ss. 1099	VIII(2012) t. 2, ss. 952
IX(2013), ss. 336	

IF – *Insegnamenti di Francesco* [Città del Vaticano]

- I (2013) t. 1, ss. 592
 I (2013) t. 2, ss. 983
 II (2014) t. 1, ss. 938
 II (2014) t. 2, ss. 949

- NP I – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, I (1978), Poznań-Warszawa 1987, ss. 220
 NP II, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 1, Poznań 1990, ss. 793
 NP II, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 2, Poznań 1992, ss. 753
 NP III, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 1, Poznań-Warszawa 1985, ss. 875
 NP III, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 2, Poznań-Warszawa 1986, ss. 924
 NP IV, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 1, Poznań 1989, ss. 611
 NP IV, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 2, Poznań 1989, ss. 572
 NP V, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 1, Poznań 1993, ss. 877
 NP V, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 2, Poznań 1996, ss. 1004
 NP VI, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 1, Poznań 1998, ss. 852
 NP VI, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 2, Poznań 1999, ss. 686
 NP VII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 1, Poznań 2001, ss. 924
 NP VII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 2, Poznań 2002, ss. 827
 NP VIII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 1, Poznań 2003, ss. 1076
 NP VIII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 2, Poznań 2004, ss. 856
 NP IX – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IX (1986) t. 1, Poznań 2005, ss. 999

ORpol. – „L'Osservatore Romano” wydanie polskie 1980 –

JAN PAWEŁ II

1978

1. *W perspektywie życia* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 1 XI), NP I, s. 38-39; toż: *La vita oltre la morte nel disegno della salvezza*, IGP I, s. 87-88.

1979

2. *Odblask słodczy Maryi na obliczu każdej matki* (Przemówienie do młodzieży, 10 I), NP II, 1, s. 20-21; toż: *Sul volto di ogni madre un riflesso della dolcezza di Maria*, IGP II, 1, s. 38-40.

3. *Powołanie uniwersyteckie w perspektywie chrześcijańskiej* (Przemówienie do studentów z całego świata, 10 IV), NP II, 1, s. 366-368; toż: *La vocazione universitaria nella prospettiva cristiana*, IGP II, 1, s. 881-884.

4. *Posługa biskupa w perspektywie eucharystycznej* (Przemówienie do biskupów hinduskich, 26 IV), NP II, 1, s. 416-418; toż: *Il servizio episcopale nella prospettiva eucaristica*, IGP II, 1, s. 984-988.

5. *Pod macierzyńskim wejrzeniem Maryi* (Różaniec z chorymi, 21 X), NP II, 2, s. 408-409; toż: *Sotto lo sguardo materno di Maria completate il mistero della redenzione*, IGP II, 2, s. 820-822.

6. *Catechesi tradendae* (Adhortacja apostołska o katechizacji w naszych czasach, 25 X), NP II, 2, s. 424-462; toż: *Esortazione Apostolica Catechesi Tradendae*, IGP II, 2, s. 851-909.

7. *Perspektywa życia wiecznego źródłem radości chrześcijańskiej* (Homilia podczas Mszy św. w parafii św. Dwunastu Apostołów w Rzymie, 16 XII), NP II, 2, s. 692-694; toż: *La prospettiva della vita eterna, fonte di gioia cristiana*, IGP II, 2, s. 1436-1441.

1980

8. *Cykl „poznania – rodzenia” i perspektywa śmierci* (Audienca generalna, 26 III), NP III, 1, s. 303-305; toż: *Il ciclo della conoscenza-generazione e la prospettiva della morte*, IGP III, 1, s. 737-748.

9. *Dialog teologiczny jest potrzebny do ukazania naszej chrześcijańskiej tożsamości* (Przemówienie do delegacji Patriarchatu Ekumenicznego z Konstantynopola, 28 VI), NP III, 1, s. 847-848; toż: *Il dialogo teologico è strumento efficace per rivelare la nostra identità cristiana*, IGP III, 1, s. 1905-1909.

10. *Widzialni świadkowie Kościoła w świecie coraz bardziej pozbawionym sacrum* (Przemówienie do zakonnic, São Paulo, 3 VII), NP III, 2, s. 38-42; toż: *Testimoni visibili della Chiesa in un mondo sempre più dissacrato*, IGP III, 2, s. 72-79.

11. *Każdy, kto pożądlwie patrzy na kobietę* (Audienca generalna, 3 IX), NP III, 2, s. 281-286; toż: *Il significato dell'adulterio trasferito dal corpo al cuore*, IGP III, 2, s. 518-526.

12. *Świat patrzy na św. Benedykta jako nauczyciela pokoju, porządku i świętości* (Przemówienie do wiernych w Cassino, 20 IX), NP III, 2, s. 363-365; toż: *Collaborare con il Vescovo per il bene della diocesi*, IGP III, 2, s. 682-685.

13. *Jedność Europy w szerszej perspektywie* (Przemówienie do dziennikarzy europejskich, 25 X), NP III, 2, s. 521-523; toż: *L'unità europea in un orizzonte più vasto*, IGP III, 2, s. 981-984.

14. *Za przykładem waszych świętych starajcie się „widzieć” Chrystusa* (Homilia podczas Mszy św. z okazji wizyty w parafii Naszej Pani Najświętszego Sakramentu i Świętych Męczenników Kanadyjskich, 2 XI), NP III, 2, s. 549-552; toż: *Sull'esempio dei vostri Santi cercate di „vedere” Cristo*, IGP III, 2, s. 1036-1041.

1981

15. *Odblask mądrości Bożej w pełnej formacji człowieka* (Przemówienie do grupy studentów uniwersytetu z Pawii, 11 IV), NP IV, 1, s. 437-439; toż: *Il riflesso della sapienza divina nella formazione integrale dell'uomo*, IGP IV, 1, s. 915-918.

16. Adhortacja apostolska *Familiaris consortio* o zadaniach rodziny chrześcijańskiej w świecie współczesnym (22 XI), NP IV, 2, s. 432-493; toż: *Esortazione Apostolica Familiaris Consortio*, IGP IV, 2, s. 948-1045.

1982

17. *Patrzmy na krzyż z wdzięcznością i z poczuciem największej odpowiedzialności* (Homilia podczas Mszy św. w parafii św. Sebastiana, 21 III), NP V, 1, s. 427-430; toż: *Guardiamo la croce con gratitudine e con il senso della più grande responsabilità*, IGP V, 1, s. 959-964.

18. *Kultura i perspektywy przyszłości świata* (Przemówienie podczas spotkania z intelektualistami, Coimbra, 15 V), NP V, 1, s. 736-740; toż: *La cultura è per l'elevazione dell'uomo e per lo sviluppo della collaborazione tra i popoli*, IGP V, 2, s. 1690-1705.

19. *Specyfika optyki teologicznej u św. Pawła: wymiar chrystocentryczny i eklezjologiczny* (Audienca generalna, 22 IX), NP V, 2, s. 410-416; toż: *Amore sponsale e alleanza nella tradizione dei profeti*, IGP V, 3, s. 517-531.

1983

20. *Perspektywa nadziei łączy się z drogą nawrócenia* (Homilia podczas Mszy św. zamykającej Katholikentag, 11 IX), NP VI, 2, s. 200-204; toż: *Il cammino della speranza per un ritorno alle radici spirituali dell'uomo*, IGP VI, 2, s. 457-465.

21. *Widmo holokaustu nuklearnego wymaga poszukiwania stabilnego pokoju* (Przemówienie do uczestników XXIX Zgromadzenia Członków Paktu Atlantyckiego, 19 XI), NP VI, 2, s. 515-516; toż: *Lo spettro dell'olocausto nucleare impone la ricerca di una pace stabile*, IGP VI, 2, s. 1126-1127.

1984

22. *Chrześcijanin patrzy w przyszłość z „uzasadnioną nadzieją”* (Przemówienie do młodzieży, 25 II), NP VII, 1, s. 233-234; toż: *Nella certezza della fede il cristiano guarda al futuro con „motivata speranza”*, IGP VII, 1, s. 513-515.

23. *Człowiecze, który ze strachem patrzysz na owoc swojej pracy, pamiętaj, że nadzieja jest w Bogu* (Homilia podczas Mszy św., Lucerna, 16 VI), NP VII, 1, s. 844-848; toż: *Uomo, che guardi con terrore il frutto del tuo lavoro, ricordati che la speranza è in Dio*, IGP VII, 1, s. 1839-1846.

24. *Spoglądam z podziwem na ekumeniczną współpracę w Kanadzie* (Przemówienie podczas spotkania ekumenicznego w anglikańskim kościele św. Pawła, 14 IX), NP VII, 2, s. 254-257; toż: *Il ripristino dell'unità dei cristiani è d'importanza cruciale per l'evangelizzazione*, IGP VII, 2, s. 527-532.

25. *Przemówienie [...] na rozpoczęcie ogłoszonej przez CELAM „Nowenny 500-lecia”, przygotowującej do jubileuszu ewangelizacji Ameryki* (Santo Domingo, 12 X), NP VII, 2, s. 437-445; toż: *Fedeltà al passato di fede, sguardo alle sfide del presente, impegno per una nuova evangelizzazione*, IGP VII, 2, s. 885-897.

26. *Adhortacja apostolska Reconciliatio et paenitentia* (2 XII), NP VII, 2, s. 674-724; toż: *Esortazione Apostolica Reconciliatio et Paenitentia*, IGP VII, 2, s. 1352-1499.

1985

27. *Władze świeckie niech nie tracą z oczu Chrystusowej prawdy o człowieku* (Przemówienie do Rady Miasta Rzymu, 17 I), NP VIII, 1, s. 65-67; toż: *I poteri pubblici non perdano di vista la verità di Cristo e della Chiesa sull'uomo*, IGP VIII, 1, s. 115-118.

28. *Tylko sprawiedliwy porządek społeczny może odzwierciedlać oblicze pokoju* (Przemówienie do biskupów kolumbijskich, 22 II), NP VIII, 1, s. 300-303; toż: *Solo un ordine sociale più giusto può riflettere il volto della pace*, IGP VIII, 1, s. 550-555.

1986

29. *Święty Hieronim Emiliani ukazał miłość Boga ku najuboższym* (List na 500-lecie urodzin założyciela Kleryków Regularnych z Somaski, 11 I), NP IX, 1, s. 29-32; toż: *Uomo di illuminata carità San Girolamo Emiliani profuse l'amore di Dio verso i più poveri*, IGP IX, 1, s. 51-55.

30. *Patrzcie, jaką miłość okazał nam Ojciec* (Homilia wygłoszona w uroczystość Chrztu Pańskiego, 12 I), NP IX, 1, s. 42-44; toż: *La figliolanza divina impone al battezzato impegni e responsabilità*, IGP IX, 1, s. 91-94.

31. *Duchowa wizja człowieka* (Przemówienie podczas spotkania z przedstawicielami różnych religii, 2 II), NP IX, 1, s. 137-141; toż: *La vera liberazione sarà raggiunta soltanto quando sarà perseguita la visione spirituale dell'uomo*, IGP IX, 1, s. 277-284.

32. *Nie spełni człowiek siebie przez cały widzialny świat* (Homilia podczas Mszy św. w bazylice św. Sabiny, 12 II), NP IX, 1, s. 230-231; toż: *L'uomo non può realizzarsi se non convertendosi a Dio*, IGP IX, 1, s. 448-451.

33. *Kościół lukański patrzy w przyszłość z nadzieją* (Przemówienie do biskupów, 26 IV), NP IX, 1, s. 576-578; toż: *La Chiesa lucana guarda al suo futuro nello spirito della comunione ecclesiale*, IGP IX, 1, s. 1143-1147.

34. *W społeczeństwie dobrobytu ukazujcie ubóstwo jako wartość i wyzwanie* (Przemówienie do zakonnic w sanktuarium Madonny del Monte, 9 V), NP IX, 1, s. 653-656; toż: *Proponete la povertà valore e sfida ad una società troppo avida di benessere*, IGP IX, 1, s. 1297-1301.

35. *Kościół nie przestaje wskazywać w prawdzie i miłości dróg prawdziwego i całkowitego wyzwolenia każdego człowieka* (Przemówienie do biskupów Episkopatu Angoli, 23 V), NP IX, 1, s. 818-824; toż: *La Chiesa non cessa di indicare nella verità e nell'amore le strade della vera e totale liberazione di ogni uomo*, IGP IX, 1, s. 1668-1677.

36. *Szerzenie wartości etycznych w perspektywie wspólnego dobra* (Akredytacja ambasadora Portugalii, 6 VI), NP IX, 1, s. 877-879; toż: *Promuovere i valori etici nella prospettiva del bene comune*, IGP IX, 1, s. 1773-1777.

37. *Nowa ewangelizacja Europy w perspektywie Trzeciego Tysiąclecia* (Przemówienie podczas spotkania z uczestnikami Europejskiego Zjazdu Misjonarzy Emigracji, 28 VI), NP IX, 1, s. 986-971; toż: *Rinnovata evangelizzazione dell'Europa nella prospettiva del terzo millennio*, IGP IX, 1, s. 1949-1952.

38. *Stwórca „rzeczy niewidzialnych”: aniołowie* (Audjencia generalna, 30 VII), ORpol. 7(1986) nr 8, s. 5; toż: *Creatore delle cose „invisibili”, gli angeli*, IGP IX, 2, s. 302-310.

39. *Nauka i perspektywy człowieka* (Przemówienie do uczestników kolokwium „Nauka, filozofia, teologia. Perspektywy człowieka: to, co względne, i to, co absolutne”, 5 IX), ORpol. 7(1986) nr 9, s. 17; toż: *Vivete le indicazioni della «Gaudium et spes» alla luce del progresso scientifico*, IGP IX, 2, s. 534-537.

1987

40. *Jakie są perspektywy tego pokolenia?* (Przemówienie w auli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 9 VI), ORpol. 8(1987) nr 5, s. 11-12; toż: *La società attende dalle sue Università il consolidamento della propria soggettività*, IGP X, 2, s. 2054-2063.

41. *Przypatrzcie się, bracia, powołaniu waszemu* (Homilia podczas Mszy św. beatyfikacyjnej Karoliny Kózkówny, Tarnów, 10 VI), ORpol. 8(1987) nr 5, s. 17-18; toż: *Carolina Kózka parla ai giovani della grande dignità della donna*, IGP X, 2, s. 2081-2090.

1988

42. *Christifideles laici*. Posynodalna adhortacja o powołaniu i misji świeckich w Kościele i w świecie dwadzieścia lat po Soborze Watykańskim II (30 XII), ORpol. 9(1988) nr 12, s. 9-24; toż: *Esortazione Apostolica Christifideles Laici [...] su vocazione e missione dei laici nella Chiesa e nel mondo*, IGP XI, 4, s. 2083-2175.

1989

43. *Tajemnica znaku, któremu sprzeciwić się będą* (Homilia podczas uroczystości Ofiarowania Pana Jezusa, 2 II), ORpol. 10(1989) nr 1-2, s. 14; toż: *Cristo luce del mondo è diventato la luce particolare della vostra vita e della vostra vocazione nella Chiesa*, IGP XII, 1, s. 257-262.

44. *Objawiłeś im, że jesteś Miłością* (Homilia podczas Mszy św. kanonizacyjnej, 12 XI), ORpol. 10(1989) nr 9, s. 16-17; toż: *Agnese di Boemia e Alberto Adamo Chmielewski*, IGP XII, 2, s. 1219-1223.

1990

45. *Kocham was i cierpię, patrząc na wasze cierpienie* (Przemówienie podczas wizyty w leprozorium, Cumura (Gwinea Bissau), 28 I), ORpol. 11(1990) nr 1, s. 32; toż: *La preghiera per i lebbrosi, per le vittime del maltempo in Europa e del disastro aereo negli Stati Uniti*, IGP XIII, 1, s. 266.

46. *Nowe Niemcy: perspektywy, odpowiedzialność i zadania* (Przemówienie z okazji przyjęcia listów uwierzytelniających ambasadora Republiki Federalnej Niemiec przy Stolicy Apostolskiej, 8 XI), ORpol. 11(1990) nr 12, s. 18; toż: *La Germania deve assumere un'importante responsabilità nei confronti dei vicini, dell'Europa e di tutti i popoli*, IGP XIII, 2, s. 1036-1040.

1991

47. *Kościół spogląda z wielkim szacunkiem na twórców i krzewicieli kultury* (Przemówienie do przedstawicieli świata nauki i kultury, 17 VIII), ORpol. 12(1991) nr 9-10, s. 9-11; toż: *Non privare i giovani del diritto ad una educazione comprensiva degli elementi fondamentali della fede*, IGP XIV, 2, s. 314-321.

48. *Trzeba na nowo ukazać Europie wartość i piękno kultury chrześcijańskiej* (Audienca z okazji 10-lecia Fundacji Jana Pawła II, 26 IX), ORpol. 12(1991) nr 9-10, s. 40-41; toż: *La Fondazione Giovanni Paolo II è stata creata per servire la cultura, la tradizione e la Nazione polacca*, IGP XIV, 2, s. 650-655.

49. *Każdy chrześcijanin powinien patrzeć z miłością na wszystkich* (Przemówienie do trędowatych, Campo Grande (Włochy), 17 X), ORpol. 12(1991) nr 11, s. 19-20; toż: *Nessuna persona è un verso sciolto. Facciamo tutti parte dello stesso poema divino*, IGP XIV, 2, s. 897-899.

1992

50. *Kościół patrzy na Maryję z nadzieją* (Homilia podczas Mszy św. w uroczystość Bożej Rodzicielki, 1 I), ORpol. 13(1992) nr 2, s. 30-31; toż: *1992: Anno delle nuove vie del Vangelo*, IGP XV, 1, s. 1-5.

51. *Historyczny wymiar i eschatologiczna perspektywa oblubieńczej więzi Kościoła z Chrystusem* (Audycja generalna, 8 I), ORpol. 13(1992) nr 2, s. 37-38; toż: *Dimensione storica e proiezione escatologica dell'unione sponsale della Chiesa con Cristo*, IGP XV, 1, s. 33-36.

1993

52. *Świat patrzy na Amerykę z szacunkiem i nadzieją* (Przemówienie na lotnisku w Denver, 12 VIII), ORpol. 14(1993) nr 11, s. 20-21; toż: *America, difendi la vita!*, IGP XVI, 2, s. 444-448.

53. *Narody świata i cały Kościół patrzą w stronę rodziny* (Orędzie „Urbi et Orbi”, 25 XII), ORpol. 15(1994) nr 2, s. 16-17; toż: *Si dilati in ogni angolo della Terra lo spazio della fraternità*, IGP XVI, 2, s. 1546-1551.

1994

54. *Wpatrujemy się w świętych* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 21 VIII), ORpol. 15(1994) nr 11, s. 41-42; toż: *Guardando alla prossima Conferenza del Cairo affidiamo a Maria gli autentici bisogni dell'umanità*, IGP XVII, 2, s. 163-171.

1995

55. *Piotr-Opoka widzialnym fundamentem Kościoła* (Orędzie radiowe do katolików w Chinach, 14 I), ORpol. 16(1995) nr 3, s. 15-16; toż: *Pietro, la roccia, è il fondamento visibile della reale comunione della Chiesa*, IGP XVIII, 1, s. 119-121.

1996

56. *Maryja w perspektywie trynitarnej* (Audycja generalna, 10 I), ORpol. 17(1996) nr 3, s. 42-43; toż: *Maria in prospettiva trinitaria*, IGP XIX, 1, s. 46-53.

57. *Przypatrzcie się powołaniu waszemu* (Homilia podczas Mszy św. w rzymskiej parafii św. Kleta, 28 I), ORpol. 17(1996) nr 3, s. 39-40, p. 4; toż: *Parrocchia di San Cleto Papa*, IGP XIX, 1, s. 141-148.

58. *Świat patrzy na Rzym i wiele oczekuje od Rzymu* (Przemówienie do duchowieństwa diecezji rzymskiej, 22 II), ORpol. 17(1996) nr 5, s. 52-54; toż: *Anche oggi il mondo guarda a Roma e attende molto da Roma*, IGP XIX, 1, s. 398-404.

59. *Posynodalna adhortacja Vita consecrata* o życiu konsekrowanym i jego misji w Kościele i w świecie (25 III), ORpol. 17(1996) nr 4, s. 4-52 (Patrzac w przyszłość); toż: *Esortazione Apostolica Vita Consecrata*, IGP XIX, 1, s. 604-836.

60. *Nowe spojrzenie na zjawisko oświecenia* (Przemówienie do uczestników kolokwium „Oświecenie dzisiaj”, 10 VIII), ORpol. 17(1996) nr 10, s. 17-18; toż: *Una profonda lettura teologica e storica dell'Illuminismo*, IGP XIX, 2, s. 161-164.

61. *Patrzcie z ufnością w przyszłość* (Homilia podczas Mszy św. w parku Ipari, 7 IX), ORpol. 17(1996) nr 11-12, s. 12-14; toż: *L'esempio dei martiri vi aiuti a non scoraggiarvi. Cristo è la nostra speranza! Non siamo mai soli!*, IGP XIX, 2, s. 296-303.

62. *Przypatrzcie się powołaniu waszemu* (Homilia podczas Mszy św. z okazji 1500. rocznicy chrztu króla Chlodwiga, 22 IX), ORpol. 17(1996) nr 11-12, s. 31-32; toż: *Cattolici di Francia, la Chiesa è sempre Chiesa del presente. Al suo passato guarda per avanzare nella fede su vie nuove*, IGP XIX, 2, s. 424-429.

63. *Wpatrzeni w Matkę Chrystusa* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 24 XI), ORpol. 18(1997) nr 2, s. 32; toż: *Un forte legame ha unito i nuovi Beati alla Santa Madre di Dio*, IGP XIX, 2, s. 753-754.

1997

64. *Patrzmy w przyszłość z nadzieją* (Rozważanie przed modlitwą „Regina caeli”, 27 IV), ORpol. 18(1997) nr 8-9, s. 18; toż: *Davvero qui il Vangelo non è stato predicato invano! La vostra storia cristiana non è finita, i vostri Santi non tacciono*, IGP XX, 1, s. 839-840.

65. *Wskazują drogę ku pełni szczęścia w Bogu* (Homilia podczas Mszy św. beatyfikacyjnej, 4 V), ORpol. 18(1997) nr 8-9, s. 29-30; toż: *L'amore di Dio è la sorgente della vera letizia*, IGP XX, 1, s. 880-885.

66. *W człowieku ubogim widział obraz Boga* (Homilia podczas Mszy św. beatyfikacyjnej, Paryż, 22 VIII), ORpol. 18(1997) nr 10, s. 21-23; toż: *Servire è la via della santità*, IGP XX, 2, s. 172-177.

1998

67/ *Przypatrz się, człowieku, jaka jest twa godność* (Homilia w Wigilię Paschalną, 11 IV), ORpol. 19(1998) nr 5-6, s. 31; toż: *Cristo sconfiggendo in questa Santa Notte la morte schiude dinanzi all'uomo le porte della vita e dell'immortalità*, IGP XXI, 1, s. 738-741.

68. *Duch działa poza widzialnymi granicami Kościoła* (Audiencja generalna, 12 VIII), ORpol. 20(1999) nr 1, s. 39-40; toż: *Lo Spirito agisce oltre i confini visibili della Chiesa*, IGP XXI, 2, s. 133-136.

69. *Patrzmy na Matkę* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 15 VIII), ORpol. 19(1998) nr 11, s. 56.

70. *Znaki nadziei dostrzegalne w naszych czasach* (Audiencja generalna, 18 XI), ORpol. 20(1999) nr 3, s. 29-30; toż: *Segni di speranza presenti nel nostro tempo*, IGP XXI, 2, s. 1029-1036.

71. *Znaki nadziei widoczne w Kościele* (Audiencja generalna, 25 XI), ORpol. 20(1999) nr 3, s. 30-31; toż: *I segni di speranza presenti nella Chiesa*, IGP XXI, 2, s. 1085-1088.

1999

72. *Wskazują drogę do świętości* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 7 III), ORpol. 20(1999) nr 5-6, s. 25-26; toż: *Sequire Cristo in ogni stato di vita attingendo da Lui l'„acqua viva” dello Spirito Santo*, IGP XXII, 1, s. 487-489.

73. *Ich oczy były otwarte na prawdę i miłość Chrystusa* (Homilia podczas Mszy św. kanonizacyjnej, 18 IV), ORpol. 20(1999) nr 7, s. 28-29; toż: *Di fronte al mondo l'esaltante epopea della santità del nostro tempo*, IGP XXII, 1, s. 766-770.

74. *La Giornata Mondiale della Gioventù, che si svolgerà non lontano da questo Ateneo, costituirà un'occasione per rinnovare le prospettive della ricerca in ogni campo del sapere umano* [Światowy Dzień Młodzieży, który odbędzie się w pobliżu tej Uczelni, będzie okazją do odnowienia perspektyw badawczych w każdej dziedzinie ludzkiej wiedzy] (Przemówienie podczas wizyty na Uniwersytecie „Tor Vergata”, 29 IV), IGP XXII, 1, s. 844-847.

2000

75. *Wpatrujcie się w Chrystusa uniżonego i wywyższonego* (Homilia podczas Mszy św. w Niedzielę Palmową i obchody XV Światowego Dnia Młodzieży, 16 IV), ORpol. 21(2000) nr 6, s. 7-8; toż: *Giovani, Cristo „abbassato ed esaltato” è la risposta completa ai vostri interrogativi*, IGP XXIII, 1, s. 603-606.

76. *Wiara, nadzieja i miłość w perspektywie ekumenicznej* (Audienca generalna, 22 XI), ORpol. 22(2001) nr 3, s. 35-36; toż: *Fede, speranza, carità in prospettiva ecumenica*, IGP XXIII, 2, s. 933-941.

77. *Wiara, ufność i miłość w perspektywie dialogu międzyreligijnego* (Audienca generalna, 29 XI), ORpol. 22(2001) nr 3, s. 36-37; toż: *Fede, speranza, carità in prospettiva del dialogo interreligioso*, IGP XXIII, 2, s. 972-986.

2001

78. *Wpatrujemy się w betlejemską stajenkę* (Audienca generalna, 3 I), ORpol. 22(2001) nr 2, s. 64-65; toż: *Immersi nella „gioia santa del Natale”*, IGP XXIV, 1, s. 11-16.

79. *W ich życiu odzwierciedla się blask chwały Bożej* (Homilia podczas Mszy św. kanonizacyjnej, 10 VI), ORpol. 22(2001) nr 9, s. 41-43; toż: *Nella solennità della Santissima Trinità, „festa della santità”*, IGP XXIV, 1, s. 1179-1182.

80. *Wpatrujcie się w oczy Maryi* (Przesłanie z okazji obchodów na Jasnej Górze dziesiątej rocznicy VI Światowego Dnia Młodzieży, 13 VIII), ORpol. 22(2001) nr 10, s. 42-43.

81. *Patrzcie ufnie w przyszłość* (Pożegnanie na lotnisku, Astana, Kazachstan), 26 IX), ORpol. 22(2001) nr 11-12, s. 26.

82. *Ukazujcie oblicze Chrystusa waszym rodakom* (Przemówienie do pielgrzymów z Ukrainy, 19 XI), ORpol. 23(2002) nr 3, s. 47-48; toż: *Date al popolo ucraino la possibilità di conoscere Cristo! Con la vostra vita mostrate all'Ucraina il volto divino di Cristo*, IGP XXIV, 2, s. 760-767.

2002

83. *Bądźcie dla świata odblaskiem światła Chrystusa* (Rozważanie podczas czuwania modlitewnego, 27 VII), ORpol. 23(2002) nr 9, s. 51-52; toż: *Non aspettate di avere più anni per avventurarvi sulla via della santità! La santità è sempre giovane*, IGP XXV, 2, s. 99-102.

2003

84. *Ukazujcie ludziom piękno Ewangelii* (Homilia podczas Mszy św. w uroczystość Objawienia Pańskiego, 6 I), ORpol. 24(2003) nr 2, s. 29-30; toż: *Pienezza del dono pienezza dell'impegno*, IGP XXVI, 1, s. 14-16.

85. Adhortacja [...] *Ecclesia in Europa* (28 VI), ORpol. 24(2003) nr 7-8, s. 4-39; toż: Esortazione Apostolica Post-Sinodale su Gesù Cristo, vivente nella sua Chiesa, sorgente di speranza per l'Europa *Ecclesia in Europa*, IGP XXVI, 1, s. 1004-1083.

2004

86. *Odkryć na nowo prawdę, dobro i piękno małżeństwa* (Przemówienie do członków Trybunału Roty Rzymskiej, 29 I), ORpol. 25(2004) nr 4, s. 34-36; toż: *L'istituto matrimoniale rimane una realtà personale indissolubile, vincolo di giustizia e di amore, elevato alla dignità di sacramento cristiano*, IGP XXVII, 1, s. 118-122.

87. *Potrzeba nowej „wyobraźni miłosierdzia”* (Przesłanie do uczestników międzynarodowego seminarium poświęconego ubóstwu i globalizacji, 5 VII), ORpol. 25(2004) nr 10, s. 4; toż: *Elaborare modi sempre più efficaci per ottenere una distribuzione più equa delle risorse del mondo*, IGP XXVII, 2, s. 13-14.

2005

88. *Ukazujcie wartość sportu* (Przemówienie do włoskich zakładów Ferrari, 17 I), ORpol. 26(2005) nr 4, s. 18.

BENEDYKT XVI

2005

1. *Patrzmy na świętych* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 24 VII), ORpol. 26(2005) nr 10, s. 48-49; toż: *Essere nelle società europee fermento di un rinnovato umanesimo*, IB I, s. 345-348.

2. *Jezus, widząc tłumy, litował się nad nimi* (Orędzie na Wielki Post 2006 r., 29 IX), ORpol. 27(2006) nr 3, s. 22-23; toż: *Gesù, vedendo le folle, ne senti compassione*, IB I, s. 606-610.

2006

3. *Aby przywrócić pełną i widzialną jedność chrześcijan* (Przemówienie podczas spotkania ekumenicznego, 25 V), ORpol. 27(2006) nr 6-7, s. 18-20; toż: *Priorità del mio ministero è la restituzione della piena e visibile unità tra i cristiani*, IB II, 1, s. 686-691.

4. „*Będą patrzeć na Tego, którego przebodli*” (J 19,37) (Orędzie na Wielki Post 2007 r., 21 XI), ORpol. 28(2007) nr 3, s. 4-5; toż: „*Volgeranno lo sguardo a Colui che hanno trafitto*” (J 19,37), IB II, 2, s. 655-658.

2007

5. *W obliczu każdego człowieka jaśnieje oblicze Chrystusa* (Przemówienie do chorych z okazji Światowego Dnia Chorego, 11 II), ORpol. 28(2007) nr 5, s. 37-38; toż: *Nel volto di ogni essere umano, ancor più se provato e sfigurato dalla malattia brilla il volto di Cristo*, IB III, 1, s. 206-208.

6. *Odkryjmy piękno nawrócenia* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 11 III), ORpol. 28(2007) nr 4, s. 47; toż: *La conversione vince il male nella sua radice che è il peccato*, IB III, 1, s. 494-497.

7. *Szukajmy cienia Piotra, by żyć w świetle Chrystusa* (Homilia podczas Mszy św. w Niedzielę Miłosierdzia Bożego, 15 IV), ORpol. 38(2007) nr 6, s. 23-25; toż: *All'ombra di Pietro nella luce di Cristo*, IB III, 1, s. 666-670.

8. *Jesteście młodym obliczem Kościoła i ludzi* (Przemówienie do młodzieży, São Paulo, 10 V), ORpol. 28(2007) nr 7-8, s. 18-21; toż: *Voi siete i giovani della Chiesa. Vi invio verso la grande missione di evangelizzare i ragazzi e le ragazze del mondo*, IB III, 1, s. 806-815.

9. *Święci ukazują prawdziwe oblicze Kościoła* (Przemówienie do postulatorów z Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, 17 XII), ORpol. 29(2008) nr 2, s. 45-46; toż: *L'importanza ecclesiale e sociale di proporre nuovi modelli di santità*, IB III, 2, s. 869-871.

2008

10. *Patrzę z podziwem na wasze świadectwo* (Przemówienie do greckokatolickich biskupów z Ukrainy, 1 II), ORpol. 29(2008) nr 3, s. 37-38; toż: *Collaborazione tra riti cattolici e rinnovato dialogo con gli ortodossi*, IB IV, 1, s. 181-186.

11. *Wiara pomaga widzieć życie tak, jak je widzi Bóg* (Przemówienie podczas spotkania z młodzieżą, Nowy Jork, 19 IV), ORpol. 29(2008) nr 6, s. 20-21; toż: *La proclamazione della vita è il cuore della nuova evangelizzazione*, IB IV, 1, s. 636-642.

12. *Maryja jest Gwiazdą Nadziei na morzu życia* (Homilia podczas Mszy św. w sanktuarium, Santa Maria di Leuca, 14 VI), ORpol. 29(2008) nr 7-8, s. 5-7; toż: *Una Chiesa senza confini per realizzare la „comunione delle diversità”*, IB IV, 1, s. 999-1003.

13. *Niepokalana – odbłask piękna, które zbawia świat* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 8 XII), ORpol. 30(2009) nr 2, s. 25; toż: *In Maria la bellezza umile e libera che salva il mondo*, IB IV, 2, s. 784-788.

14. *W Maryi widzimy odbicie Boskiego światła* (Modlitwa na placu Hiszpańskim, 8 XII), ORpol. 30(2009) nr 2, s. 26; toż: *Solidali con chi è in difficoltà per superare le disparità sociali*, IB IV, 2, s. 789-791.

2009

15. *Życie ma wielką wartość, nawet kiedy jego piękno przysłania tajemnica cierpienia* (Ośrodek na XVII Światowy Dzień Chorego, 2 II), ORpol. 30(2009) nr 3, s. 7-8; toż: *La vita umana è bella anche se avvolta dal mistero della sofferenza*, IB V, 1, s. 184-187.

16. *Przyjrzyjcie się waszemu życiu w świetle miłości Ojca* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 8 III), ORpol. 30(2009) nr 5, s. 56-57; toż: *In maggio mi recherò in Terra Santa per invocare pace e unità*, IB V, 1, s. 340-345.

17. *Świętość jaśnieje w Kościele szczególnym pięknem* (Homilia podczas Mszy św. kanonizacyjnej, 26 IV), ORpol. 30(2009) nr 7-8, s. 57-58; toż: *Nel Vangelo le basi per una società giusta e solidale*, IB V, 1, s. 664-669.

18. *Matko naszej nadziei, podaruj nam Twoje serce i oczy* (Przemówienie podczas spotkania z mieszkańcami L'Aquila, 28 IV), ORpol. 30(2009) nr 6, s. 10-11; toż: *Un'anima oltre l'efficienza organizzativa*, IB V, 1, s. 681-693.

19. *Wiara pozwala zobaczyć życie tak, jak widzi je Bóg* (Przemówienie w ośrodku „Regina Pacis”, 8 V), ORpol. 30(2009) nr 6, s. 7-8; toż: *Unità e pace regalo prezioso per il Medio Oriente*, IB V, 1, s. 750-752.

20. *Jak Mojżesz z nadzieją patrzymy w przyszłość* (Przemówienie w sanktuarium Mojżesza, Góra Nebo, 9 V), ORpol. 30(2009) nr 7-8, s. 10-11; toż: *Tra Chiesa e popolo ebreo un vincolo inseparabile*, IB V, 1, s. 753-755.

21. Encyklika *Caritas in veritate* (29 VI), ORpol. 30(2009) nr 9; toż: Lettera Enciclica [...] *Caritas in Veritate*, IB V, 1, s. 1105-1246.

22. *Święci ukazują prawdziwe oblicze Boga i człowieka* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 9 VIII), ORpol. 30(2009) nr 10, s. 41; toż: *I santi mostrano il vero volto di Dio e dell'uomo*, IB V, 2, s. 89-92.

23. *Patrząc na świetlane świadectwo świętych patronów Moraw* (Homilia podczas Mszy św., Brno, 27 IX), ORpol. 30(2009) nr 11-12, s. 17-18; toż: *Il progresso scientifico ed economico è ambiguo senza Dio*, IB V, 2, s. 272-275.

24. *Dar świętości jaśnieje dziś w Kościele szczególnym pięknem* (Homilia podczas Mszy św. kanonizacyjnej, 11 X), ORpol. 31(2010) nr 1, s. 16-18; toż: *L'eroismo dei santi per un salto di qualità*, IB V, 2, s. 365-370.

2010

25. *Kościół ma być wizerunkiem Bożego piękna* (Homilia podczas Mszy św., 7 XI), ORpol. 32(2011) nr 1, s. 34-36; toż: *Misure economiche e sociali a sostegno della donna, della famiglia, della vita*, IB VI, 2, s. 794-799.

26. *Niech praca uczonych i artystów odzwierciedla wielkość oraz piękno naszej chrześcijańskiej nadziei* (Przesłanie z okazji XV sesji publicznej Akademii Papieskich,

15 XII), ORpol. 32(2001) nr 2, s. 33-34; toż: *Sulla „via pulchritudinis”*, IB VI, 2, s. 1010-1013.

27. *Św. Józef spogląda z odwagą i ufnością w przyszłość* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 19 XII), ORpol. 32(2011) nr 2, s. 11; toż: *Uomo giusto, uomo nuovo*, IB VI, 2, s. 1049-1052.

2011

28. *Mędrcy poszukujący znaków obecności Boga* (Homilia podczas Mszy św. w uroczystość Objawienia Pańskiego, 6 I), ORpol. 32(2011) nr 2, s. 26-27; toż: *I sapienti, la stella e il Bambino*, IB VII, 1, s. 28-32.

29. *Odkrywajmy piękno życia chrześcijańskiego* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 9 I), ORpol. 32(2011) nr 3, s. 41-42; toż: *Chi è Gesù?*, IB VII, 1, s. 33-37.

30. *Bóg stał się widzialny w Chrystusie* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 22 V), ORpol. 32(2011) nr 7, s. 58-59; toż: *No a ogni forma di violenza nelle famiglie, nella società e nella comunità internazionale*, IB VII, 1, s. 694-698.

31. *Kiedy Bóg znika z pola widzenia, człowiek popada w niewolę idolatrii* (Audiencja generalna, 15 VI), ORpol. 32(2011) nr 8-9, s. 42-45; toż: *All'assoluto di Dio il credente risponde con un amore totale*, IB VII, 1, s. 848-859.

32. *Niech w waszych oczach i sercach jaśnieje miłość* (Przemówienie podczas czuwania modlitewnego z młodzieżą, 24 IX), ORpol. 32(2011) nr 12, s. 33-35.

33. *Okna otwarte na niebo* (Audiencja generalna, 30 XI), ORpol. 33(2012) nr 2, s. 44-46.

2012

34. *Światłość z nieba na widnokręgu ludzkości* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 6 I), ORpol. 33(2012) nr 2, s. 24-25; toż: *Dall'Oriente la luce per un'umanità che naviga a vista*, IB VIII, 1, s. 24-30.

35. *Mądre spojrzenie Boga miłości* (Homilia podczas Mszy św. w Niedzielę Palmową, 1 IV), ORpol. 33(2012) nr 5, s. 13-15; toż: *Quello sguardo amorevole sul mondo*, IB VIII, 1, s. 386-390.

36. *Światłość otwierająca człowiekowi oczy* (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie Synodu Biskupów, 28 X), ORpol. 33(2012) nr 12, s. 36-38; toż: *La luce che apre gli occhi dell'uomo*, IB VIII, 2, s. 501-505.

37. *W poszukiwaniu znaków Boga w roztargnionym świecie* (Audiencja generalna, 12 XII), ORpol. 34(2013) nr 2, s. 40-42; toż: *Le tappe della Rivelazione*, IB VIII, 2, s. 745-752.

2013

38. *Chrystus niczym nowe słońce na horyzoncie ludzkości rozprasza ciemności* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 13 I), ORpol. 34(2013) nr 2, s. 24-25; toż: *Amore è il nome stesso di Dio*, IB IX, s. 62-66.

39. Nawet ci, którzy nie wierzą, szukają oblicza Boga (Audycja generalna, 16 I), ORpol. 34(2013) nr 3-4, s. 36-38; toż: *In cerca del volto di Dio*, IB IX, s. 80-87.

FRANCISZEK

2013

1. *Patrzmy na Jezusa cierpiącego w mieszkańcach umiłowanej Syrii* (Przemówienie do przedstawicieli katolickich organizacji charytatywnych działających w Syrii i w krajach ościennych, 5 VI), ORpol. 34(2013) nr 7, s. 26-27; toż: *Costruire un futuro di pace per la Siria*, IF I, 1, s. 285-287.

2. *Maryja uczy nas patrzeć na życie* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 8 VI), w: Franciszek, *Prawda jest spotkaniem. Słowa z Domu Świętej Marty*, tłum. A.T. Kowalewska, Znak, Kraków 2019, s. 218-220.

3. Encyklika [...] *Lumen fidei*. O wierze (Rzym, 29 VI) (Wiara jako słuchanie i wiązanie); toż: Lettera Enciclica *Lumen Fidei*, IF I, 1, nr 29-31.

4. *Wzrok Jezusa zmienia życie* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 21 IX), w: *Prawda jest spotkaniem. Słowa z Domu Świętej Marty*, tłum. A.T. Kowalewska, Kraków 2019, s. 324-326.

5. *Przybyliśmy, aby spotkać spojrzenie Maryi* (Homilia podczas Mszy św. przed sanktuarium Matki Bożej z Bonari, 22 IX), ORpol. 34(2013) nr 11, s. 23-24; toż: *Madre, donaci il tuo sguardo!*, IF I, 1, s. 261-263.

6. *Świat czeka na orędzie prawdy* (Przesłanie z okazji 30-lecia Watykańskiego Ośrodka Telewizyjnego, 18 X), ORpol. 34(2013) nr 12, s. 23-25; toż: *Mantenete prospettiva Evangelica nell'autostrada globale dei Media*, IF I, 2, s. 402-404.

7. *Czy spoglądam z nadzieją na zmierzch swego życia?* (Homilia podczas Mszy św. na cmentarzu Verano w Rzymie, 1 XI), ORpol. 34(2013) nr 12, s. 31-32; toż: *Guardiamo al tramonto della vita con speranza*, IF I, 2, s. 463-465.

8. Adhortacja [...] *Evangelii gaudium* (Rzym 24 XI; toż: Esortazione Apostolica *Evangelii Gaudium*, IF I, 2, s. 537-681.

9. *Tajemnica kroczenia i widzenia* (Homilia podczas Pasterki, 24 XII), ORpol. 35(2014) nr 2, s. 30-31.

2014

10. *Idąc za światłem, poszukiwali Światła* (Homilia podczas Mszy św. w uroczystość Objawienia Pańskiego, 6 I), ORpol. 35(2014) nr 2, s. 40-41; toż: *I Magi insegnano a custodire la Fede dal male con „Santa Furbizia”*, IF II, 1, s. 13-15.

11. *Jak zapalone lampy* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 9 II), ORpol. 35(2014) nr 3-4, s. 51-52; toż: *I Cristiani vivano come „lampada accesa” nel Mondo*, IF II, 1 s. 156-157.

12. *Jak uzdrowiony niewidomy otworzyć się na światło wiary* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 30 III), ORpol. 35(2014) nr 3-4, s. 57; toż: *Non rimaniamo ciechi, apriamoci alla luce di Dio*, IF II, 1, s. 343-345.

13. *Patrzymy na Maryję jako na Matkę naszej nadziei* (Homilia podczas Mszy św. na stadionie w Tedzonie, 15 VIII), ORpol. 35(2014) nr 8-9, s. 8-9; toż: *Cristiani forza di rinnovamento*, IF II, 2, s. 125-127.

14. *Powab światłocienia* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty 16 X), ORpol. 36(2015) nr 11, s. 27-28.

15. *Królestwo Boże to nie widowisko* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 13 XI), w: Franciszek, *Bóg szuka nas na marginesie. Słowa z Domu świętej Marty*, tłum. A.T. Kowalewska, Znak, Kraków 2017, s. 301-303.

16. *Być oczami niewidomego i nogami chromego* (Orędzie na XXIII Światowy Dzień Chorego, 3 XII), ORpol. 36(2015) nr 1, s. 4-5; toż: *Messaggio per la XXIII Giornata Mondiale del Malato*, IF II, 2, s. 724-727.

17. *Otwarte oczy i uszy* (Przemówienie do członków Międzynarodowej Komisji Teologicznej, 5 XII), ORpol. 36(2015) nr 1, s. 30-31; toż: *Teologi, il cuore è la prima intelligenza*, IF II, 2, s. 731-733.

2015

18. *Kobiety ucieleśniają czule oblicze Boga* (Przemówienie do uczestników zgromadzenia plenarnego Papieskiej Rady Kultury, 7 II), ORpol. 36(2015) nr 3-4, s. 21-22.

19. *Ludzie, którzy chcą ujrzeć Jezusa* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 22 III), ORpol. 36(2015) nr 3-4, s. 51-52.

20. *Spojrzenie Jezusa na mnie* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 22 V), w: Franciszek, *Bóg szuka nas na marginesie. Słowa z Domu świętej Marty*, tłum. A.T. Kowalewska, Znak, Kraków 2017, s. 476-478.

21. Encyklika [...] *Laudato si. W trosce o wspólny dom* (Rzym, 24 V).

2016

22. *Serce i umysł otwarte na perspektywę Boga* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 6 I), ORpol. 37(2016) nr 1, s. 22-23.

23. Posynodalna adhortacja apostolska *Amoris laetitia* (19 III).

24. *Umieć patrzeć w oczy* (Katecheza wygłoszona podczas audiencji jubileuszowej, 9 IV), ORpol. 37(2016) nr 5, s. 21-22.

25. *Objawienie czułości Boga* (Homilia podczas Mszy św. kanonizacyjnej, 5 VI), ORpol. 37(2016) nr 6, s. 9-11.

26. *Integralny rozwój człowieka w świetle Ewangelii* (List apostolski [...] ustanawiający dykasterię ds. Integralnego Rozwoju Człowieka, 17 VIII), ORpol. 37(2016) nr 9, s. 8.

27. *Niech jaśnieje w was miłość Chrystusa i troska Kościoła o wszystkich ludzi* (Przemówienie do biskupów z terenów misyjnych, 9 IX), ORpol. 37(2016) nr 10, s. 42-43.

2017

28. *W poszukiwaniu światła* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 6 I), ORpol. 38(2017) nr 1, s. 18-20.

29. *Wiara oświeca serce* (Homilia podczas Mszy św. w niedzielę Chrztu Pańskiego, 8 I), ORpol. 38(2017) nr 1, s. 20.

30. *Dzieło św. Dominika pomogło ludziom stać się światłem i solą* (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie Jubileuszu Dominikanów, 21 I), ORpol. 38(2017) nr 2, s. 12.

31. *Światło z peryferii* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 22 I), ORpol. 38(2017) nr 2, s. 33-34.

32. *Wszyscy potrzebujemy światła wiary* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 26 III), ORpol. 38(2017) nr 5, s. 47-48.

33. *Z przemienionymi oczami i sercem* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 6 VIII), ORpol. 38(2017) nr 9, s. 22-23.

34. *Nie traćcie z oczu horyzontu nadziei* (Audiencja generalna, 27 IX), ORpol. 38(2017) nr 10, s. 50-51.

35. *Sport otwiera oczy i serce* (Przemówienie do zawodników Special Olympics, 13 X), ORpol. 38(2017) nr 11, s. 20.

2018

36. *Dlaczego Mędracy zobaczyli gwiazdę* (Homilia podczas Mszy św. w uroczystość Objawienia Pańskiego, 6 I), ORpol. 39(2018) nr 1, s. 20-21.

37. *Zatrzymaj się, spójrz i powróć* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 14 II), ORpol. 39(2018) nr 3-4, s. 19-20.

38. Adhortacja apostolska *Gaudete et exsultate* o powołaniu do świętości w świecie współczesnym (19 III).

2019

39. Adhortacja Apostolska *Christus vivit* (25 III).

40. *Delikatne „światła” pośród ciemności świata* (Homilia podczas Mszy św. kanonizacyjnej, 13 X), ORpol. 40(2019) nr 11, s. 18-19.

2020

41. *Patrzeć na krzyż w świetle odkupienia* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 31 III), ORpol. 41(2020) nr 5, s. 35.

42. *Pozwólm, by weszło w nas Boże światło, żebyśmy nie byli jak nietoperze w ciemnościach* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 22 IV), ORpol. 41(2020) nr 6, s. 28-29.

43. *Trzeba mieć odwagę zobaczyć nasze ciemności, żeby wyszło światło Pana i nas zbawiło* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 6 V), ORpol. 41(2020) nr 7-8, s. 26-27.

44. Encyklika *Fratelli tutti* [...] O braterstwie i przyjaźni społecznej (Asyż, 3 X).

45. *Świadkowie Jezusa rozjaśniają mroki nocy* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 26 XII), ORpol. 42(2021) nr 1, s. 34-35.

2021

46. „Chodź i zobacz” (J 1,46). *Komunikować, spotykając osoby, tam, gdzie są, i takie, jakie są* (Orędzie na Światowy Dzień Środków Masowego Przekazu 2021 r., 23 I), ORpol. 42(2021) nr 2, s. 4-7.

47. *Pokora przyciąga spojrzenie Boga* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 8 XII), ORpol. 42(2022) nr 1, s. 34-35.

48. *Przychodząc na świat, Bóg ukazał nam drogę spotkania i dialogu* (Orędzie „Urbi et Orbi”, 25 XII), ORpol. 43(2022) nr 1, s. 26-27.

2022

49. *Wielkość objawiła się w miłości* (Homilia podczas Mszy św. w uroczystość Objawienia Pańskiego, 6 I), ORpol. 43(2022) nr 2, s. 38-39.

50. *Papież: Bóg z ufnością patrzy na to, kim możemy się stać* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 30 X), ORpol. 43(2022) nr 3-4, s. 34-35.